

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: 'RB') op de internetconsultatie Wet basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Algemeen.....	2
3	Commentaar	2
	3.1 Paragraaf 2.4: schijnzelfstandigheid.....	2
	3.2 Paragraaf 3.2: doelen van de Wet BAZ	2
	3.3 Paragraaf 4.3.3. DGA's	3
	3.4 Paragraaf 4.4 winst uit onderneming	4
	3.5 Paragraaf 5.2 het arbeidsongeschiktheids criterium	4
	3.6 Hoofdstuk 9 algemeen commentaar en paragraaf 9.6 fiscale aftrekbaarheid premie en belastbaarheid uitkeringen.....	4
	3.7 Paragraaf 15.3 Bijzondere bepalingen in de Algemene Wet Bestuursrecht	5
4	Conclusie	5

1 Inleiding

Het RB heeft met belangstelling kennisgenomen van het door u ter internetconsultatie voorgelegde concept wetsvoorstel Wet Basisverzekering Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen (hierna: Wet BAZ). Graag neemt het RB uw uitnodiging tot het geven van commentaar aan. Het commentaar van het RB treft u hieronder aan.

2 Algemeen

Het RB hecht eraan vooraf op te merken dat in zijn algemeenheid de invoering van een basisverzekering tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen een goed idee is. Het voorliggende wetsvoorstel is in de ogen van het RB een goede aanzet mede gelet op de relatief eenvoudige opzet voor deze complexe materie. Niettemin veroorlooft het RB zich op enkele punten commentaar en suggesties aan te reiken.

3 Commentaar

Hierna houden wij zoveel mogelijk de volgorde van de Memorie van Toelichting aan qua volgorde en nummering.

3.1 Paragraaf 2.4: schijnzelfstandigheid

Onder paragraaf 2.4 valt te lezen dat de eerste stap in het terugdringen van schijnzelfstandigheid zou moeten bestaan uit handhaving (van regels) en stap twee het voorkomen van onheuse concurrentie (op arbeidsvoorwaarden). Het RB meent dat de eerste zorg uit zou moeten gaan naar de oorzaken van schijnzelfstandigheid, de tweede naar het opheffen van kwalijke gevolgen van schijnzelfstandigheid en pas op de derde plaats handhaving. In die zin is de wet BAZ zeer welkom nu die op zowel het eerste als het tweede punt aangrijpt, namelijk het opheffen van concurrentieverschillen en het opheffen van kwalijke gevolgen.

3.2 Paragraaf 3.2: doelen van de Wet BAZ

In paragraaf 3.2 staat dat het treffen van een adequate inkomensvoorziening een van de doelen van de wet BAZ is. De wachttijd van 52 weken staat daarmee op gespannen voet.

Het RB zou voorstander zijn van het (aanzienlijk) terugbrengen van die termijn, te meer nu het met name de laagst verdienenden zijn die een vangnet ontberen.

Het RB heeft kennis genomen van de redenen om voor de zelfstandigen een separate arbeidsongeschiktheidsvoorziening in de vorm van de wet BAZ te treffen en kan de gemaakte keuzes billijken. Tegelijkertijd, als de zelfstandigen nu eenmaal een eigen voorziening krijgen die afwijkt van de voor werknemers getroffen voorzieningen, kan daarin ook een argument gevonden worden om de wachttijd te bekorten. Anders dan werknemers heeft een zelfstandige immers geen recht op doorbetaling van inkomen gedurende de eerste 104 weken van ziekte.

3.3 Paragraaf 4.3.3. DGA's

De DGA die niet is verzekerd voor de werknemersverzekeringen wordt uitgesloten van de BAZ. Wel wordt opgemerkt dat in een later stadium eventueel de DGA 'zonder personeel' alsnog tot de kring der verzekerden kan gaan behoren. Als dragend argument voor de uitsluiting wordt gegeven dat de DGA gemiddeld genomen een hoger inkomen verwerft en/of vermogender is zodat een BAZ minder nodig is.

Het RB merkt op dat voor de IB-ondernemer noch de hoogte van inkomen en vermogen een relevante factor zijn voor het verzekerd zijn onder de BAZ. Ook het al dan niet in dienst hebben van personeel is geen factor van enige betekenis voor de IB-ondernemer.

Het RB raadt dan ook aan in het kader van een level playing field en het voorkomen dat ondernemers hun IB-onderneming om zetten in een bv-vorm om ook de DGA die niet voor de werknemersverzekeringen verzekerd is tot de in artikel 9 van het wetsvoorstel gedefinieerde kring der verzekerden te rekenen. Als heffingsgrondslag zou kunnen worden aangesloten bij het door de DGA te genieten gebruikelijk loon ex artikel 12a van de Wet op de loonbelasting 1964. Omwille van de eenvoud zou de heffing op gelijke wijze kunnen geschieden als voor de IB-ondernemer via een op te leggen aanslag.

3.4 Paragraaf 4.4 winst uit onderneming

Het RB merkt op dat hoewel het begrip winst uit onderneming in de fiscale praktijk ingeburgerd is, dit begrip ook met regelmaat onderwerp van discussie is tussen belastingplichtige en belastingdienst. Daarnaast is de vraag of sprake is van winst dan wel belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden van belang.

Dit in combinatie met de gekozen wijze van heffing (middels een op te leggen aanslag) kan maken dat een zelfstandige erg lang in onzekerheid verkeert over het al dan niet verzekerd zijn onder de BAZ.

Het RB pleit er daarom voor bij (voor bezwaar vatbare) beschikking een vaststelling van de verzekerde status te introduceren.

3.5 Paragraaf 5.2 het arbeidsongeschiktheids criterium

Het RB merkt op dat het gekozen arbeidsongeschiktheids criterium niet voor iedere zelfstandige eenvoudig hanteerbaar kan blijken. Bijvoorbeeld in het geval de zelfstandige op basis van stukloon wordt betaald, per gecompleteerde opdracht of op commissiebasis bij langlopende verkooptrajecten. Daar komt bij dat een zelfstandige per definitie geen loon geniet en zo beschouwd nimmer 'het wettelijk minimumloon' kan verdienen. RB geeft dan ook in overweging om de definitie zoals opgenomen in artikel 5 van het wetsvoorstel te heroverwegen en/of te herformuleren.

3.6 Hoofdstuk 9 algemeen commentaar en paragraaf 9.6 fiscale aftrekbaarheid premie en belastbaarheid uitkeringen

Het RB merkt in het algemeen op dat een verlies in enig jaar geen invloed lijkt te hebben op de heffingsgrondslag in voorgaande of toekomstige jaren. Met andere woorden, de gevolgen van verliescompensatie lijkt niet van belang te zijn voor de verschuldigde premie. Is deze waarneming correct?

Ten aanzien van paragraaf 9.6 begrijpt het RB dat de betaalde premies wel aftrekbaar zijn van het belastbare inkomen maar niet als kosten ten laste van de winst komen. De uitsluiting

van de premie als aftrekbare kosten in artikel 3:16 van de Wet op de inkomstenbelasting 2001 is duidelijk. Maar dat de premie wel ten laste van het belastbaar inkomen kan worden gebracht, bijvoorbeeld door te expliciteren dat deze in aftrek komt op basis van artikel 3:124 lid 1 letter c (of in een aparte letter) van de Wet op de inkomstenbelasting 2001.

3.7 Paragraaf 15.3 Bijzondere bepalingen in de Algemene Wet Bestuursrecht

In paragraaf 15.3 staat te lezen dat de inspecteur der belastingen een afwijkende beslistermijn van 26 weken krijgt voor het vaststellen van de aanslag BAZ. De desbetreffende bepalingen lijken in het wetsvoorstel BAZ te missen.

4 Conclusie

Het RB beschouwt het wetsvoorstel als nuttig en als een relatief eenvoudige oplossing voor het aanreiken aan zelfstandigen van een verzekering tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid. Op onderdelen kan wellicht een nadere aanscherping nuttig zijn.

Den Haag, 23 juli 2024

Commissie Loonheffingen in samenwerking met Bureau Vaktechniek